

masni useri k tem naglednemu razvoju in napredku našega
čebelarstva.

Prof. Josip Priok

III.

VINARSTVO.

Vinarstvo. Po prvem delu knjige »Vinarstvo in kletarstvo« Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Zmave, ravnatelj drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru, 8. VIII in 208 strani, 128 podob, Natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. Cena v platno vezani knjigi brez poštnine 66 D, s poštnino 68 D. V naši precej oskudni kmetijski književnosti malone rubena stroka ni tako slabo zastopana ko vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutijo naši vinarji, še bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Zmave prevedel z dovoljenjem založništva I. del Zweiflerjeve knjige (»Weinbau und Weinbehandlung«, založil Paul Parey, Berlin), ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Zmave mestoma pojasnil, tu in tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabil je lastna izkustva najboljših vinarjskih strokovnjakov, črpa jo iz najnovejše strokovne literature, da bi delo bolj ustrezalo svojemu namenu. V drobem tisku je Zmave dodal to, česar je v knjigi še pogršel ali kar se mu je zdelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podob pa je v knjigi za dobro polovico več kot v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi so temeljito obravnavana tale: glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemnih in nadzemnih delov trsa (organografija). Opis najobičajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoletna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezni, ki jih povzročata nepovoljno vreme in neprikladna zemlja. Trsja škodljivci živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgatvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Iz vinarske geografije in statistike. Strokovno vrednost knjige povečuje končno »Stvarno kazalo«, ki je posebno vestno sestavljeno. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadošča knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimancem le najtopleje priporočati. Stvarno strokovno sceno tega prvovrstnega strokovnega dela priobčimo o
glikli.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašič je speljal politiko v popolno mrtvilo, vsa prej tako važno označena in naglašena vprašanja so potisnjena v ozadje ter bodo čakala na rešitev najmanj do sestanka narodne skupščine. Od tega cincanja in čakanja trpi vsa država. Skoro polovica vladnih mest je nezasedena, druga polovica ministrov se pa tudi malo briga za svoje resorne zadeve. Vso pozornost posvečajo razvoju krize in čakajo na Pašičeve odločitve, da ne bi zamudili ugodnega in pravega trenutka in odleteli iz vlade. To je tembolj nevarno, ker se ponujajo novi ministrski kandidati, ki delajo v vseh družbah in gostilniških prostorih reklamo za se, povečujejo svoje zmoglosti, delajo obljube, da se poslušalcem stine cedijo. Kandidatov je toliko, kot jih dosedaj še ni bilo. Smatrajo, da je bila vladna sprememba odložena z namenom, da pomirijo kandidate in zmanjšajo njih število. Pašič se je sedaj odpeljal na odhiti, in sicer tajno, ker noče sprejemov in ker misli, da se to najbolj ujema z njegovo zagonetno politiko.

V pogajanju med radikali in Radičevci je tudi zastoj. Gotovo je, da skušajo radikali Radičevce na vsak način odtrgati od opozicijskega bloka narodnega sporazuma. Pavle Radič je sicer izjavil, da stranka brez bloka ne bo storila nobenih korakov, a bolj sigurni kot Radičevci so gotovo poslanci-pristaši Hrvatske zajednice, zato pa radikali po svojih listih Pavla Radiča čisto pohvalijo, dr. Trumbiča pa napadajo. Stjepan Radič je izjavil nekemu splitskemu novinarju, ki ga je obiskal v ječi, da se popolnoma strinja z zadnjimi dogodki v parlamentu.

Blok narodnega sporazuma pripravlja obtožnico proti samostojno-demokratskemu ministru dr. Lukiniću radi znane zadeve Thurn-Taxis. Obtožnica z zahtevo sodnijskega postopanja bo gotova do sestanka skupščine dne 28. t. m. Iz Vel. Bečkereka poročajo, da je poslanec nemške stranke dr. Viljem Neuner vložil na sodišče tožbo proti tistim, ki so med volitvami ovirali nemške volilce pri izvrševanju volilne pravice. Tožba je podprta z mnogimi podatki, ki dokazujejo volilno nasilje. Enako tožbo bo vložil tudi v Kikindi. Pogajanja med Grčijo in našo državo za sklenitev zveze se bodo pričela 20. aprila v Beogradu. Grški delegati so Kaklamanos, grški poslanik v Londonu; načelnik oddelka za pogajanja v zunanem ministertvu in en vojni ataše. Začetkom maja se pa prično seje delegacije v Temišvaru za donavska vprašanja.

Mala antanta se sestane 3. maja v Bukarešti. Razpravljalo se bo pred vsem o pristopu Poljske, vprašanje priznanja Rusije se bo po vseh izgledih zopet odložilo. HINDENBURG — DRŽAVNO PREDSEDNISKI KANDIDAT V NEMČIJI.

Nemški monarhisti in nacionalisti so postavili za svojega skupnega državno-predsedniškega kandidata 75 letnega vojskovodjo Hindenburga. S kandidatu Hindenburgovo se obširno bavijo vsi nemški listi. — »Germania«, glasilo katoliškega centra, piše, da bo Hindenburgova kandidatura izzvala nepričakovano oster boj med desničarji in pristaši weimarske ustave, kar bo nemškemu gospodarstvu silno škodovalo. Socialistični »Vorwärts« smatra Hindenburgovo kandidatu kot zadnji obupen poskus nazadnjaških strank, da pridejo do vladne moče. Če bo Hindenburg dosegel uspeh, je državni udar na pol dovršen, če pa mu spodleti, bodo republikanske stranke korakale preko ruševin padle trdnjave. »Socialdemokratischer Pressedienst« pravi: »Hindenburgova kandidatura pomeni v vnanj-političnem oziru poraz, v notranj-političnem pa dobo najtežjih političnih potresov. Njegova kandidatura je znak monarhije in vojne in ves svet jo bo kot tako smatral. Vsak za Hindenburga oddan glas bo štel svet kot za monarhijo in za revanšno vojno oddan glas. V notranj-političnem oziru se bo bil boj med monarhijo in republiko. Če bo Hindenburg izvoljen, moramo z meščansko vojno računati že v najbližji bodočnosti.«

Republikanske stranke, ki so zadnjič dobile skupaj dobrih 13 milijonov glasov, imajo skupnega kandidata dr. Marxa ter bodo 26. t. m. pri ponovnih volitvah po vsem pričakovanju zmagale proti monarhistom, ki so zadnjič oddali 11 milijonov glasov.

ODSTOP FRANCOŠKE VLADE.

Herriotova vlada je koncem preteklega tedna podala ostavko, ker senat ni odobril njene finančne politike, ki je stavila na dnevni red predvsem zvišanje davkov na veleposest in veleindustrijo. Herriot je po nezaupnici senata takoj podal ostavko, če tudi je imel za seboj večino parlamenta, in sestava nove vlade je poverjena znanemu državniku Briand, ki pripada tudi bloku, ki je bil doslej na vladi. Briand najbrž ne bo imel uspeha in kriza bo vodila najbrž do novih volitev.

VODITELJ ITALIJANSKIH KATOLIČANOV O FAŠIZMU.

Don Sturzo je v Parizu predaval o italijanskem fašizmu. Med drugim se je dotaknil vprašanja o odnošajih med fašizmom in sv. stolico. Ugotovil je, da Cerkev ne podpira Mussolinijeve vlade, kakor ni podpirala nobene vlade; sploh pa Cerkev ne bi mogla podpirati nauka, ki je evangelijsko popolnoma nasproten. Nekateri katoličani, ki so pristaši konservativne vlade, morejo pač podpirati fašizem; toda to delajo pred vsem osebno, drugič je pa res, da privilegija revolucije niso nikoli priznali. Kar se tiče ljudske stranke, je don Sturzo pripomnil, da tvorijo Cerkev le pravi katoličani, ne pa tisti, ki so zabredli.

Prireditve.

Ustanovni občni zbor škofijske zveze društva »Krščanska šola« v Mariboru se vrši v četrtek, dne 30. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2, pri vходу prva vrata na desno. Dnevni red: 1. Poročilo začasnega škofijskega voditelja. 2. Volitev odbora. 3. Sključnosti. — Maks Vraber, začasni škofijski voditelj

Sv. Jakob v Slov. gor. Naše izobraževalno društvo priredi dne 26. aprila t. l. pri g. Matiju Peklar prelepo igro »Stari in mladi« ter šaljivi nastop »Spela in guvernanta.« Začetek ob treh popoldne. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, so s tem sosedi in domačini prav lepo povabljeni!

Sv. Rupert v Slov. gor. Tukajšnji orliški krožek prosi, da bi objavili v »Gospodarju« sledeče: Orliški krožek pri Sv. Rupertu v Slov. gor. priredi na belo nedeljo ob 3. uri popoldne v prostorih stare šole gledališko predstavo »Roka božja.« Prijatelji, pridite!

Sv. Anton v Slov. gor. Katoliško bralno društvo ima na belo nedeljo, dne 19. aprila, popoldne po večernicah svoj občni zbor. Ob enem priredi igro »Roka božja.« V slučaju slabega vremena se prireditve ne vrši, ampak se preloži.

Nikar ne zamudi lepe priložnosti! Loterija v Ptuj. V Ptuj se v kratkem vrši velika efektna loterija v korist novih orgelj v župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla. Dobitkov je 250 in so res krasni. Prvi in glavni dobiček je lep plemenski konj; drugi: šivalni stroj »Singer«; tretji: kolo (bicikl); četrti: cela kravja koža ustrojena za podplate; peti: polovnjak vina (3 hl); šesti: namizni servis za šest oseb; sedmi: bala belega platna; osmi: prašič; deveti: kuhinjska garnitura; deseti: blago za moško obleko; 11. blago za žensko obleko; 12. žepna ura; 13. vreča moke; 14. kladiva drv; 15. vsi zvezki Jurčičevih spisov (vezani); 16. servis za vino; 17. servis za pivo; 18. boks-čevlji itd. itd., vse do 250 dobitkov. Vsak bralec »Gospodarja« naj si preskrbi nekaj srečk, s tem lahko dobi kak lep dobiček in ob enem pomaga dobri stvari. Vsak naj pove tudi svojim sosedom to veselo novico, tako potem skupaj naročite več srečk. Vsaka srečka stane samo 5 din. Naročite jih na naslov: Župni urad sv. Peter in Pavel, Ptuj.

Bralno društvo v Podvincih. V nedeljo, dne 5. aprila, je Bralno društvo iz Podvincov igralo pri nas v Ptuj v Narodnem domu dr. Krekove igro »Turški križ.« Na igralcih se je zapazilo, da prvič nastopajo na odru, toda bilo je dosti dobre volje in požrtvovalnosti. Zlasti Turki in njihov

paša ter Jusufova sestra Ursula in Strigalica so se popolnoma uživali v svoje vloge. Gledalci so vsi z zanimanjem zasledovali igro. Društvo je s tem storilo zopet en korak naprej in pokazalo, kaj zamoreta dobra volja in požrtvovalnost. Pohvalno pa je, da so igrali v korist novih župnijskih orgelj, ki jih nameravamo letos slovesno blagosloviti. Le večkrat naj nam društva napravijo take prireditve.

Svetinje pri Ormožu. Minil je tisti zaspani zimski čas in vrnila se je zopet lepa vigred, v kateri se vse veseli in raduje. Tudi naše Katoliško slovensko prosvetno društvo bo začelo prirediti igre in to takoj v nedeljo, dne 19. t. m., bo nudilo cenjenemu občinstvu zanimivo predstavo »Nad sodbe.« Igra se bo vršila pri g. Franc Ceberju, trgovcu v Ivanjkovcih, in je nje začetek ob treh popoldne. Med odmoru bo svirala svetinjska godba. Pridite v obilnem številu! — Odbor.

Sv. Trojica v Halozah. Tih nedeljo, dne 29. marca t. l., je Orel razprostrl svoje peruti tudi čez naše prijazne haloške griče. Z velikim navdušenjem je pozdravila ta dan tudi nadebudna trojiška mladina za njo še sicer novo, a v svojih načelih večno lepo orlovsko organizacijo. To veselje naše mladine je pa porok, da bo naš Orel vedno prostje in mogočnejše širil svoje peruti proti božjemu solncu: neskončni resnici. Trojiški odsek objavlja trdno, da hoče s svojo požrtvovalnostjo vsikdar delati čast orlovski misli in kliče ob svojem rojstvu vsem bratskim odsekom v pozdrav prav iskreni: Bog živi!

Pevski koncert priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob treh popoldne, pevski zbor Prosvetnega društva v Rajhenburgu v novi kaplaniji istotam. Spored obsega 15 točk mešanega in moškega zbora. Ljubitelji naše pesmi uljudno vabljeni.

Ljudski oder v Celju. Dne 19. aprila 1925 vprizori Ljudski oder, odsek Katoliškega prosvetnega društva v Celju, narodni igrokaz »Divji lovec« ob štirih popoldne v dvorani Narodnega doma v Celju. Predprodaja vstopnic v trgovini Goričar in Leskošek in eno uro pred predstavo pri blagajni v Narodnem domu. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

Tedenske novice.

Iz dr. Pivkovega protiljudskega delovanja. Že takoj pri prvih nastopih v Beogradu je policajdemokratski poslanec dr. Pivko dokazal, da so mu težnje in krize slovenskega ljudstva — deveta briga. Koj po prihodu v Beograd se je bahal po časopisju, kaj vse da je storil za sadilce tobaka na Slovenskem Stajerskem. Kako in kaj je dosegel dr. Pivko za sadilce tobaka, o tem poročamo na drugem mestu. Slovenskim sadilcem tobaka je prinesel dr. Pivko iz Beograda prepoved sajenja tobaka, pač pa je v skupščini ovajal slovensko ljudstvo in slovensko duhovščino, od katere je užil v svojem dijaškem življenju veliko dobroto. Poleg blatenja slovenskega naroda in duhovščine se je g. Pivko v skupščini proslavil s tem, da je z velikim navdušenjem glasoval za novo obdavljenje vseh slovenskih slojev. Kako pristno policajdemokratski stanovski tovariš je Žerjavov dr. Pivko, je lepo dokazal s tem, da je izposloval pri prosvetnem ministru Pribičeviću premestitev ptujskega gimnazijskega profesorja Mlakarja v Prokuplje v južno Srbijo. V Ptuj pri učencih in po celi ptujski okolici znani in priljubljeni profesor Mlakar je dobil odlok, da mora takoj v Srbijo na veliki teden. Mlakar je družinski oče, v Ptuj stalno nameščen in je zakrivil samo to, da ni Pribičević-Zerjavov hlapec, ampak že od nekaj navdušen in delaven pristaš SLS. Mlakarjevo premestitev iz Ptuja so zahtevali ptujski policajdemokratje in dr. Pivko, ki goji do Mlakarja jezo radi tega, ker je bil Mlakar pri zadnjih volitvah od vlade določen za volilnega komisarja v dr. Pivkovem rojstnem kraju, kjer so dr. Pivkovi rojaki oddali v policajdemokratsko skrinjico samo 14 kroglic, a pričakovali jih je 40. — Tako zgleda v kratkih obrisi dosedanje protiljudsko Pivkovo poslansko delovanje. Ta Pivkova protiljudska politika je dobro znana našim zavednim kmetom po Ptujem polju in je iz njih ust Žerjavovec Pivko na velikonočni ponedeljek slišal obsodbo, kakor jo zasluži samo on. Koj po vrnitvi iz Beograda je razbohnel dr. Pivko po »Jutra« in »Taboru«, kako bo zboroval javno na velikonočni ponedeljek v krajih krog Ptuja. Pivkovi velikonočni shodi v ptujskem okraju so bili osmešeni ne samo njega, ampak cele Žerjavove stranke. V St. Vidu pri Ptuj in v Stojncih se zborovati ni mogel. Ogorčenost ljudstva nad protiljudsko politiko dr. Pivka je bila nepopisna. Tudi v domači vasi dr. Pivka niso marali poslušati in se je moral zateči v bratovo hišo, kjer se je skrbno zaprl. Povsod je naše zavedno slovensko ljudstvo tiščalo pod nos Pivku njegovo brezvestno glasovanje za nove davke in njegovo sramotno blatenje slovenskega naroda in duhovščine v Beogradu. Na shodu po ptujskem okraju so spremljali dr. Pivka liberalni učitelji, Sokoli in ptujska orjuna in so se morali pred ljudsko nevoljo in ogorčenostjo poskriti, kakor ščurki pred lučjo. Velikonočni ponedeljek leta 1925 bo ostal dr. Pivku kot poslanec-novincu v trajnem spominu. Dr. Pivko je imel ravno na shodih v ptujskem okraju priliko, da je lahko iz ust priprostega ljudstva slišal sodbo o njegovi dosedanji politiki, ovaduštju, glasovanju za novo davčno obremenitev Slovenije, sramotenju slovenskega naroda in njegove duhovščine v beograjski skupščini.

Poslanec dr. Ljudevit Pivko, slovit Sokol in orjunaš, je v finančnem odboru in v narodni skupščini glasoval za zvišanje invalidskega davka, za uvedbo novega vojaškega davka (komora), za nov davek delavcem, dninarjem, hlapcem in deklam, za zvišanje kazni obrtnikom, za zvišanje cene ribarskih kart. Na nobenem shodu si dr. Pivko ne upa govoriti o novih davkih. Ko so naši poslanci govorili v parlamentu proti novim davkom in dokazovali, da slovensko ljudstvo niti starih, še manj pa novih strašnih bremen ne zmagaja, se je dr. Pivko korajžno — smejal. To se pravi norčevati se iz bednega ljudstva!